Yapay zekâ ile arama motoru arasındaki fark nedir?

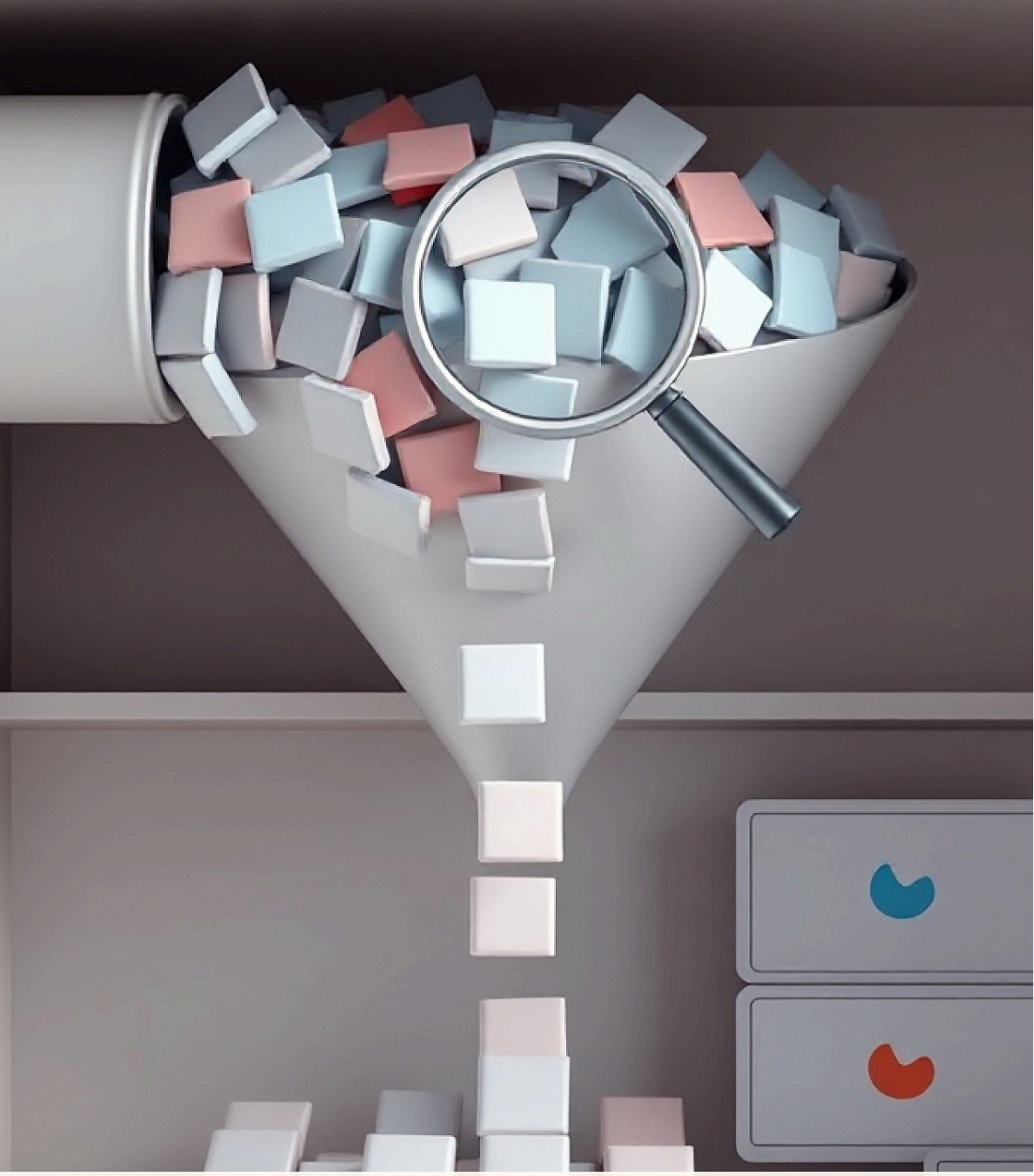

www.yzokul.com.tr

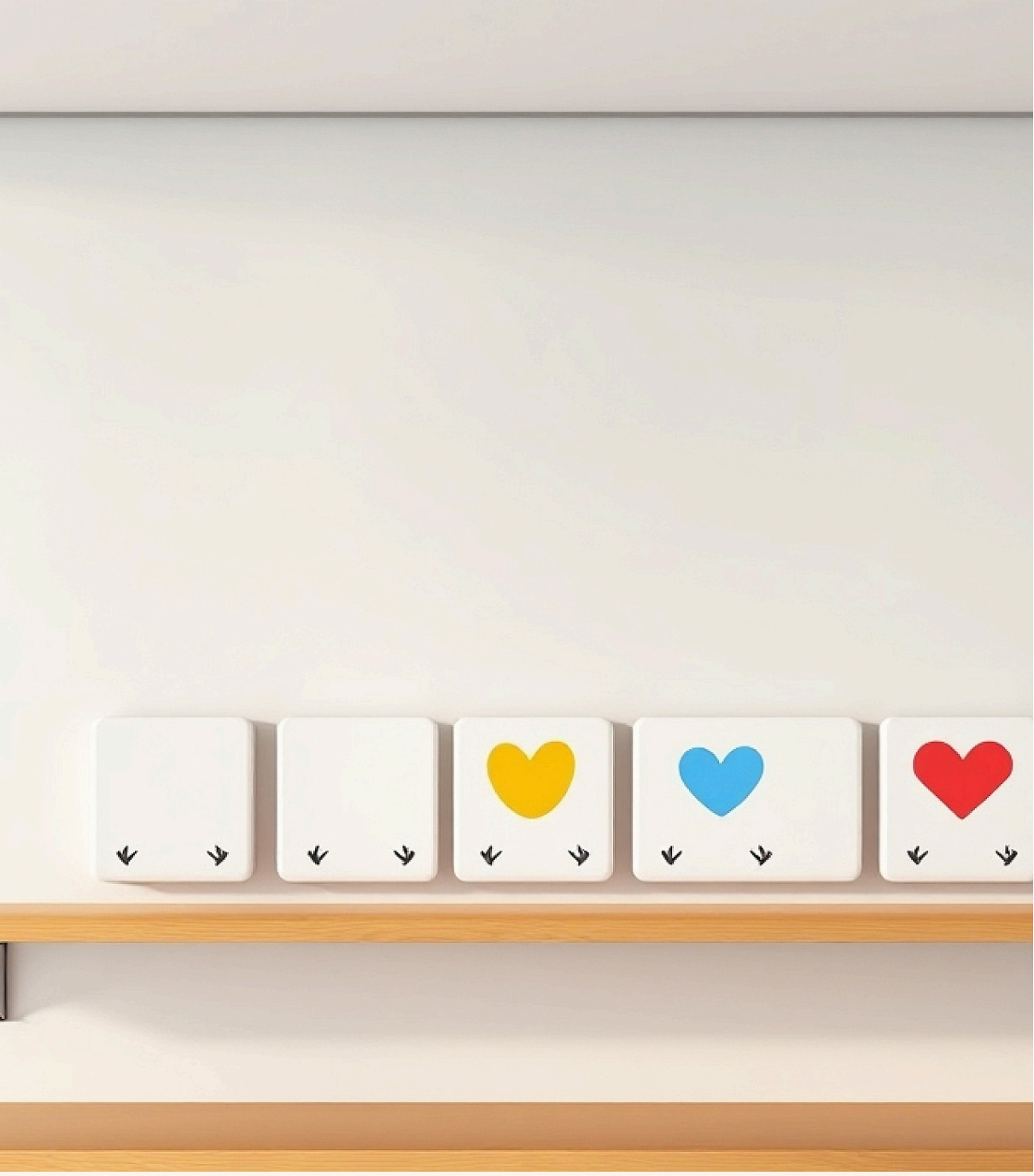
Yapay zekâ ile arama motoru arasındaki fark nedir?

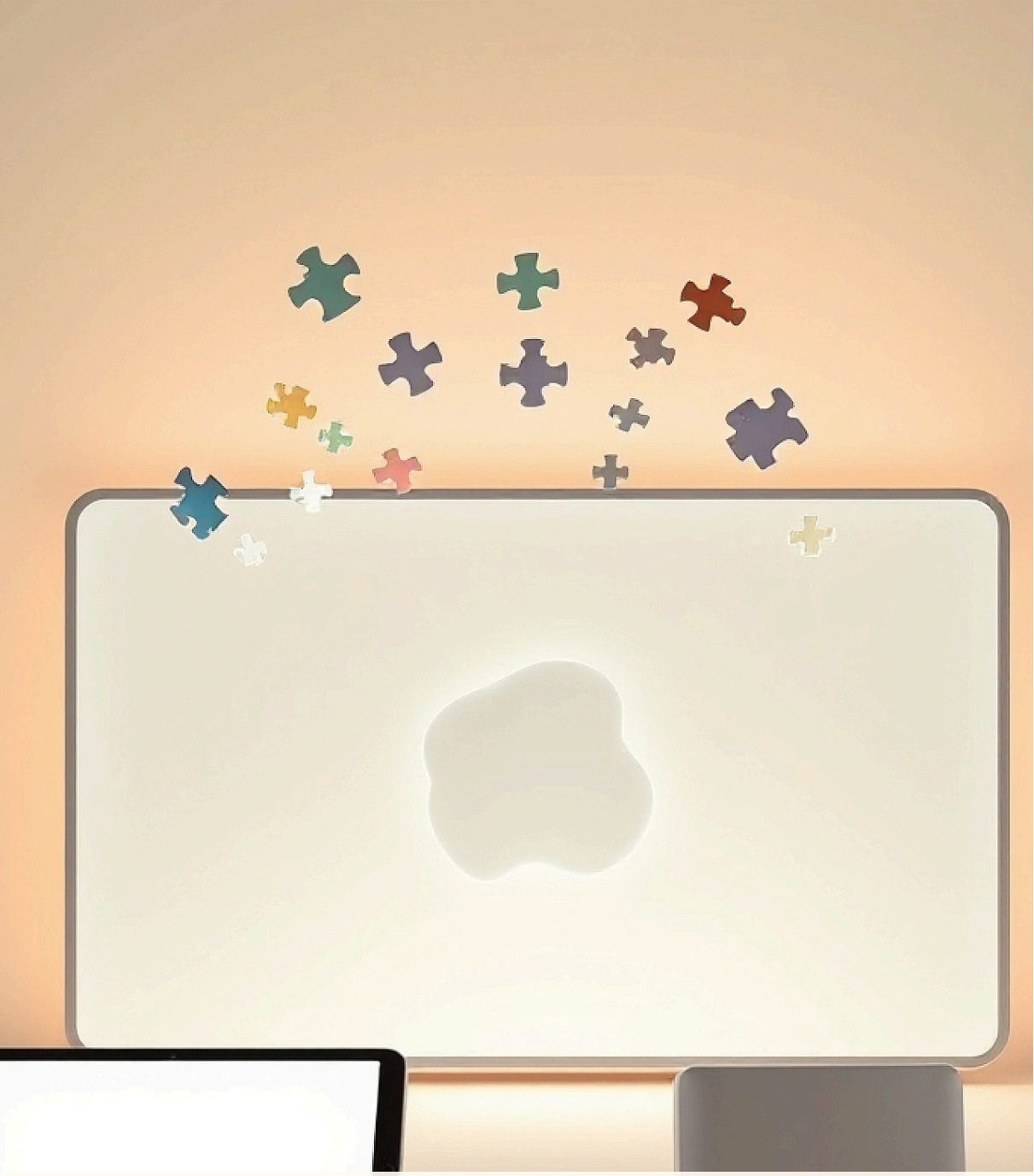
Yapay zekâ ile arama motoru arasındaki farkın ne olduğunu merak edebilirsin. Kısa yanıt şudur: arama motoru kaynakları bulur ve sıralar, üretken yapay zekâ ise kendisine verilen bağlamdan yeni bir yanıt oluşturur. Bunlar iki farklı iştir. Biri seni sayfalara yönlendirir; diğeri senin için cümleler yazar. Bu karşıtlığı aklında tutmak geri kalanı netleştirir.

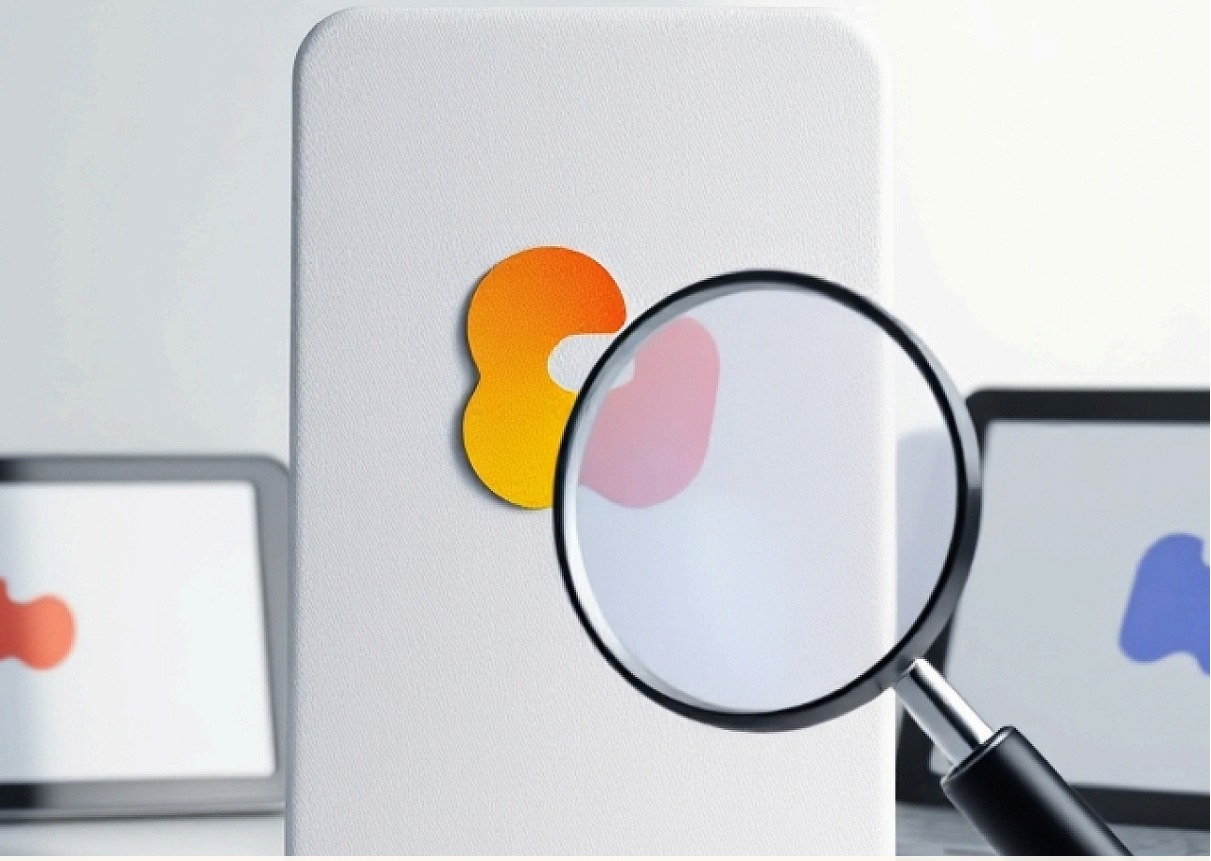
Arama motoru, sorgunla ilgili şeyler için birçok sayfayı ve kaydı tarayan bir araçtır. İşi bu kaynakları bulmak ve sıralamaktır, senin için yeni bir yanıt yazmak değildir. Arama kutusuna kelimeler yazdığında, alaka düzeyine göre sıralanmış bir sonuç listesi döndürür. Bir açıklama oluşturmaz; seni böyle bir açıklama içerebilecek sayfalara yönlendirir.

Tipik bir arama sonuçları sayfası bir bağlantı, başlık ve kısa alıntı listesi gösterir. Her bağlantı açıp okuyabileceğin bir kaynağa işaret eder. Liste sorunu doğrudan yanıtlamaz; yanıtların nerede bulunabileceğini gösterir. Sayfaları yine kendin tıklamalı, açmalı ve okumalısın. Arama motoru bulma işini yapmıştır, açıklama işini değil.

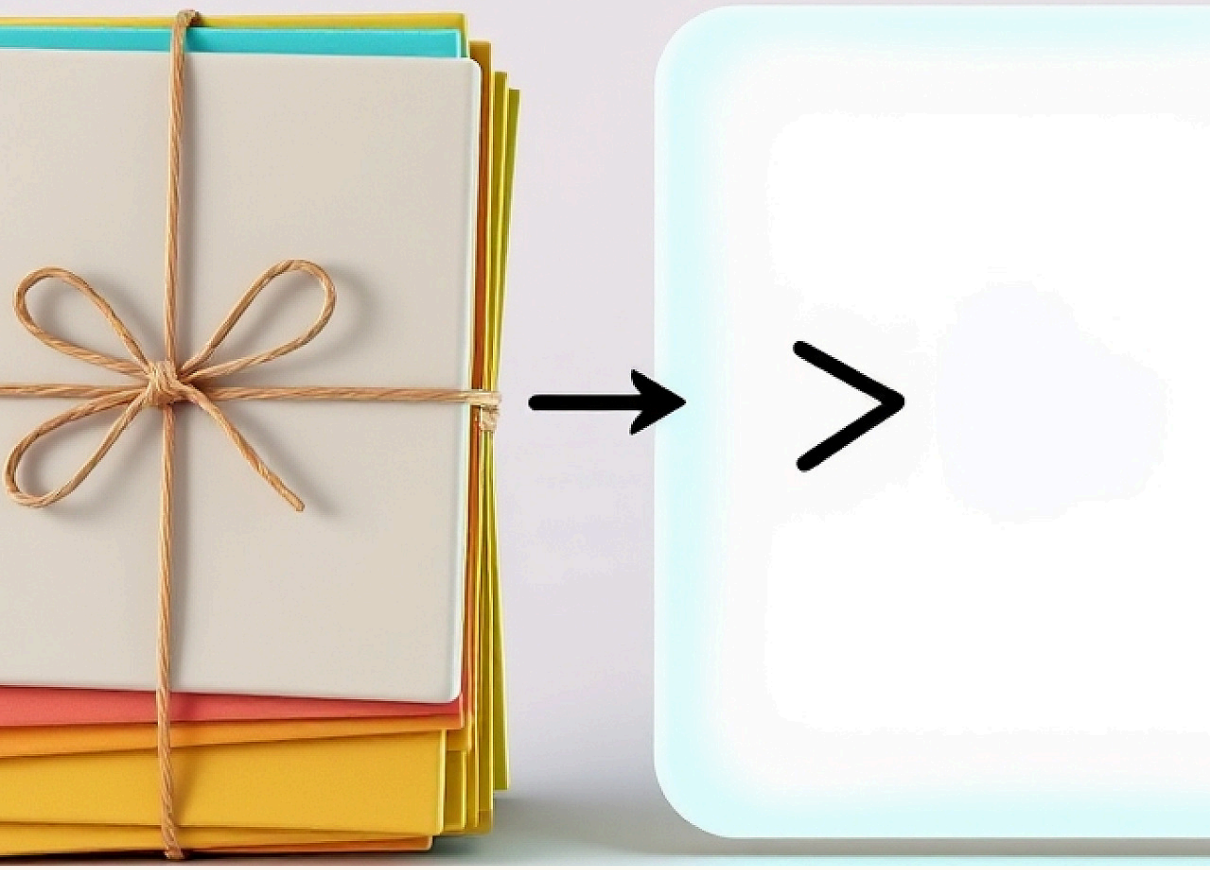
Üretken yapay zekâ, kendisine verilen bağlama dayanarak yeni bir yanıt yazan bir araçtır. Sana bir bağlantı listesi vermek yerine soruna yanıt veren cümleler üretir. Bu metni her seferinde birçok örnekten öğrenilen kalıpları kullanarak yeniden oluşturur. Çıktı, ziyaret edilecek kaynaklar kümesi değil, yazılı bir yanıttır. Arama motorundan temel farkı budur.

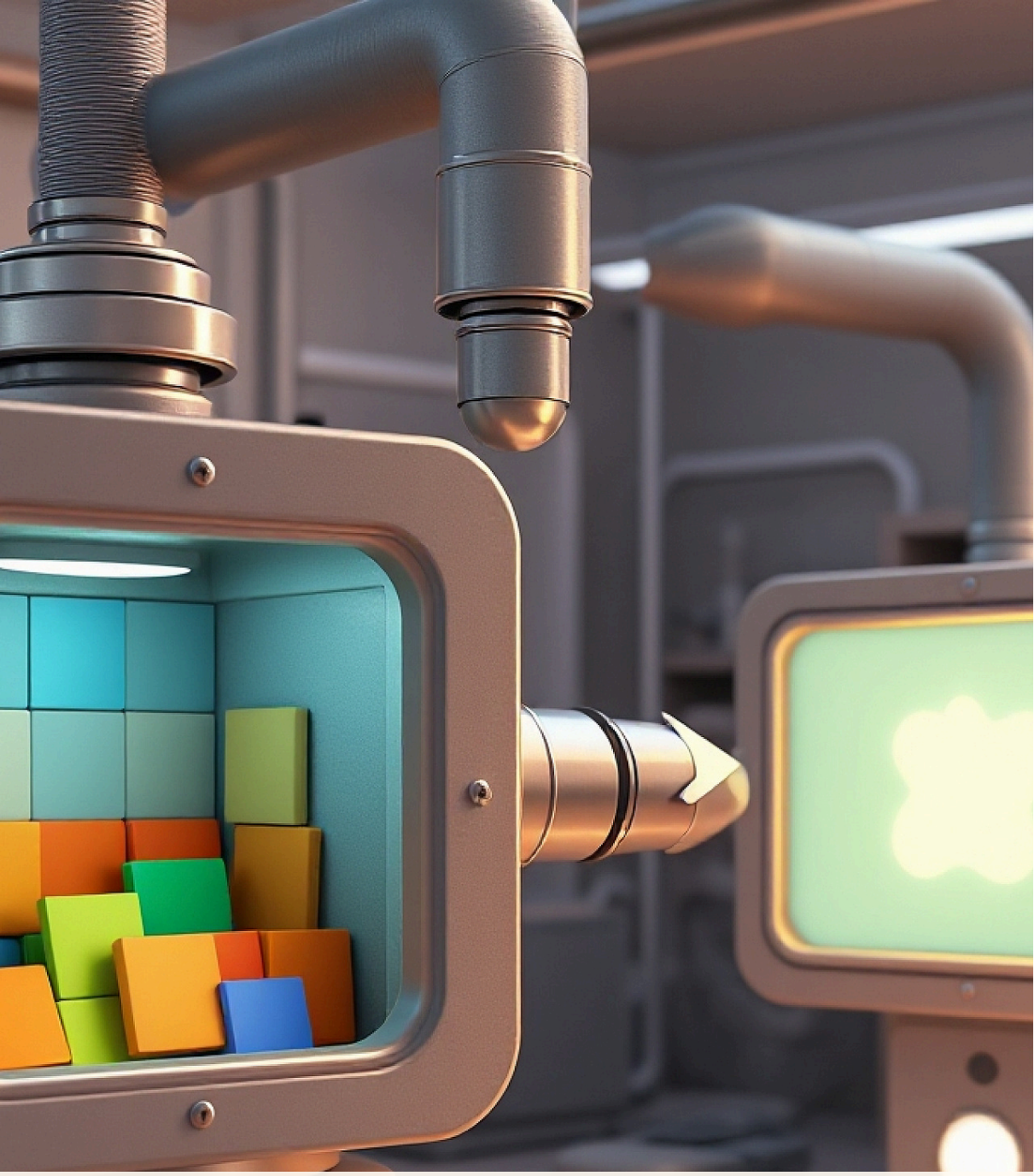
Üretilen yanıt, sorun için yazılmış düz metin bloğu olarak görünür. Bu metin yeni yapılmıştır; tıklayabileceğin bir sayfanın kopyası değildir. Akıcı ve düzenli olabilir, ama yine de yeni bir kompozisyondur. Bir kaynak olmadığı için onu kaynak olarak açamazsın. Ona okunacak bir sayfa değil, denetlenecek bir yanıt olarak yaklaşmalısın.

İkisini yan yana koy: bir yanda kaynakları bulma ve sıralama, diğer yanda yeni bir yanıt oluşturma. Arama motoru bulur ve sıralar; üretken yapay zekâ oluşturur. Bu tek karşıtlık, farkın özüdür. Geri kalan her şey bundan doğar. Bir aracın hangi işi yaptığını bildiğinde, çıktısından ne bekleyeceğini de bilirsin.

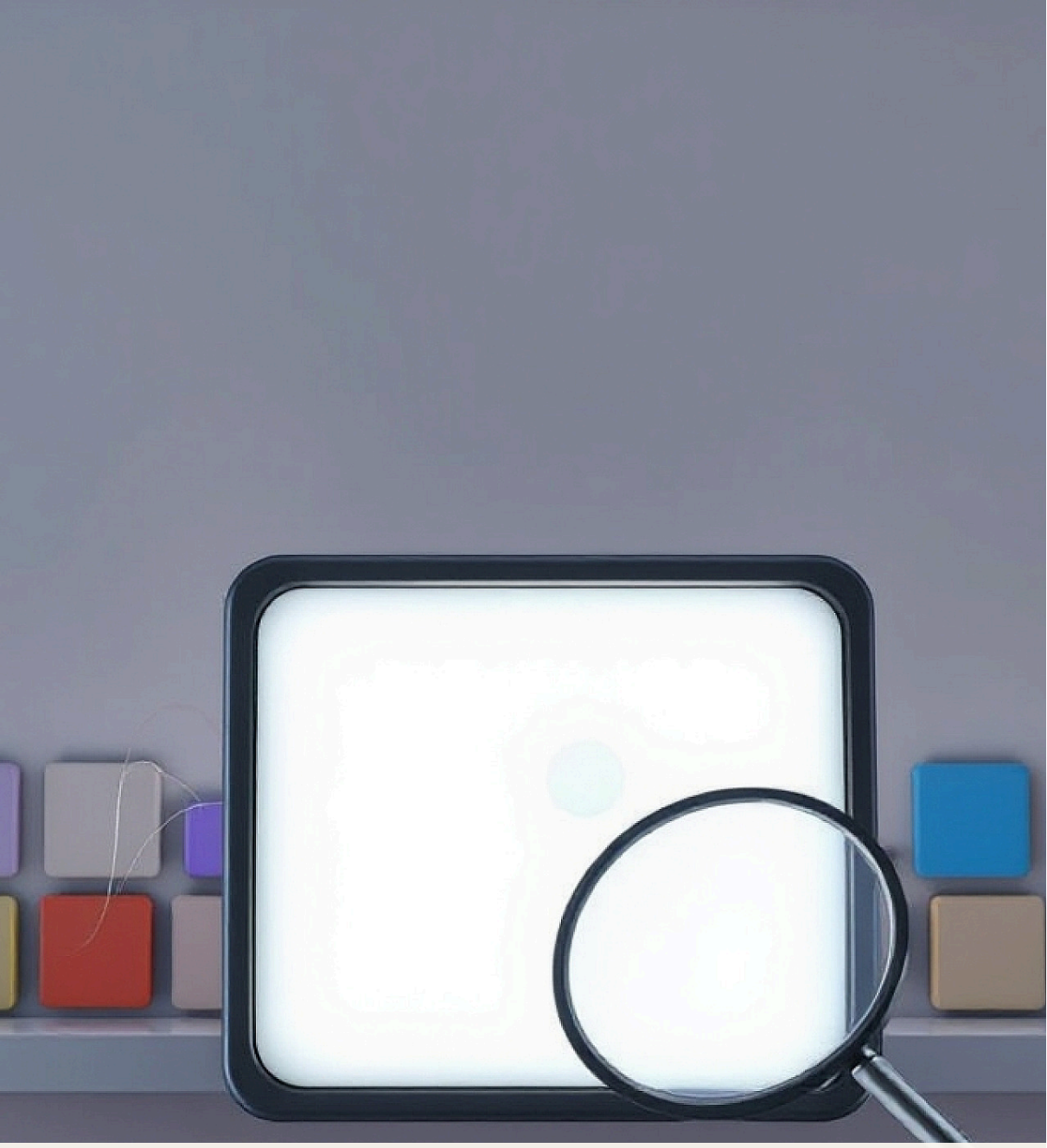
Bağlantı listesi ile üretilen yanıt aynı şey değildir. Biri seni kaynaklara yönlendirir; diğeri yine de denetlemen gereken bitmiş cümleler verir. Bağlantı listesi "bakılacak yerler bunlar" der. Üretilen yanıt "benim düşündüğüm şu" der. Her birine farklı karşılık verirsin: bağlantıları açarsın ve üretilen metni kaynaklara karşı doğrularsın.

Bazı uygulamalar iki işlevi birleştirir. Önce kaynakları bulurlar, sonra bu kaynaklara dayanarak bir açıklama yazarlar. Bu araçlar tek bir arayüz içinde bir arama adımı ve bir yazma adımı gerçekleştirir. Yazılı bir yanıt görürsün, ama arkasında bir arama vardır. Bunu bilmek, yanıtın nereden geldiğini ve hangi kaynakları kullandığını sormana yardımcı olur.

Birleşik bir aracı iki adımı boyunca izle. Arama adımı, sorgunla ilgili kaynakları toplar. Yazma adımı ise bu kaynakları sade cümlelerle açıklar. İki adım da tek bir uygulama içinde gerçekleşir, bu yüzden yanıt ve kaynaklar birlikte görünür. Kaynakların yanıtın yanında listelendiğini sık sık görebilirsin. Bu, yazılı metni neyi kullandığına kadar izlemeni sağlar.

Üretilen bir yanıtın nereden geldiğini ve hangi kaynakları kullandığını sor. Birleşik bir araç sana kaynaklarını gösterebilir, böylece yanıtı geriye doğru izleyebilirsin. Yanıtın yanında bağlantı veya atıf ara. Hiçbir kaynak gösterilmiyorsa yanıtın neye dayandığını söyleyemezsin. Yanıtı geriye doğru izlemek, herhangi bir yapay zekâ aracını kullanırken edinilecek ilk alışkanlıktır.

Kaynakların ne kadar eski veya güncel olduğunu denetle. Güncelliğini yitirmiş bir kaynak, iyi yazılmış bir yanıtı bile güvenilmez kılabilir. Kaynakları aç ve tarihleri, baskıları veya sürüm numaralarını ara. Bilginin o zamandan beri değişmiş olabileceğini sor. Kaynağın güncelliği, yanıtın ne kadar akıcı okunduğundan ayrı bir sorudur.

Üretilen yanıtı, kullandığını iddia ettiği kaynaklarla karşılaştır. Yanıt bu kaynaklara uygun olmalıdır; yani onların söylediğini söylemelidir. Kaynağı oku ve yanıtın onunla örtüşüp örtüşmediğini denetle. Yanıtta kaynağın desteklemediği iddialar ara. Bu denetim, kaynakların kendisini denetlemekten ayrıdır.

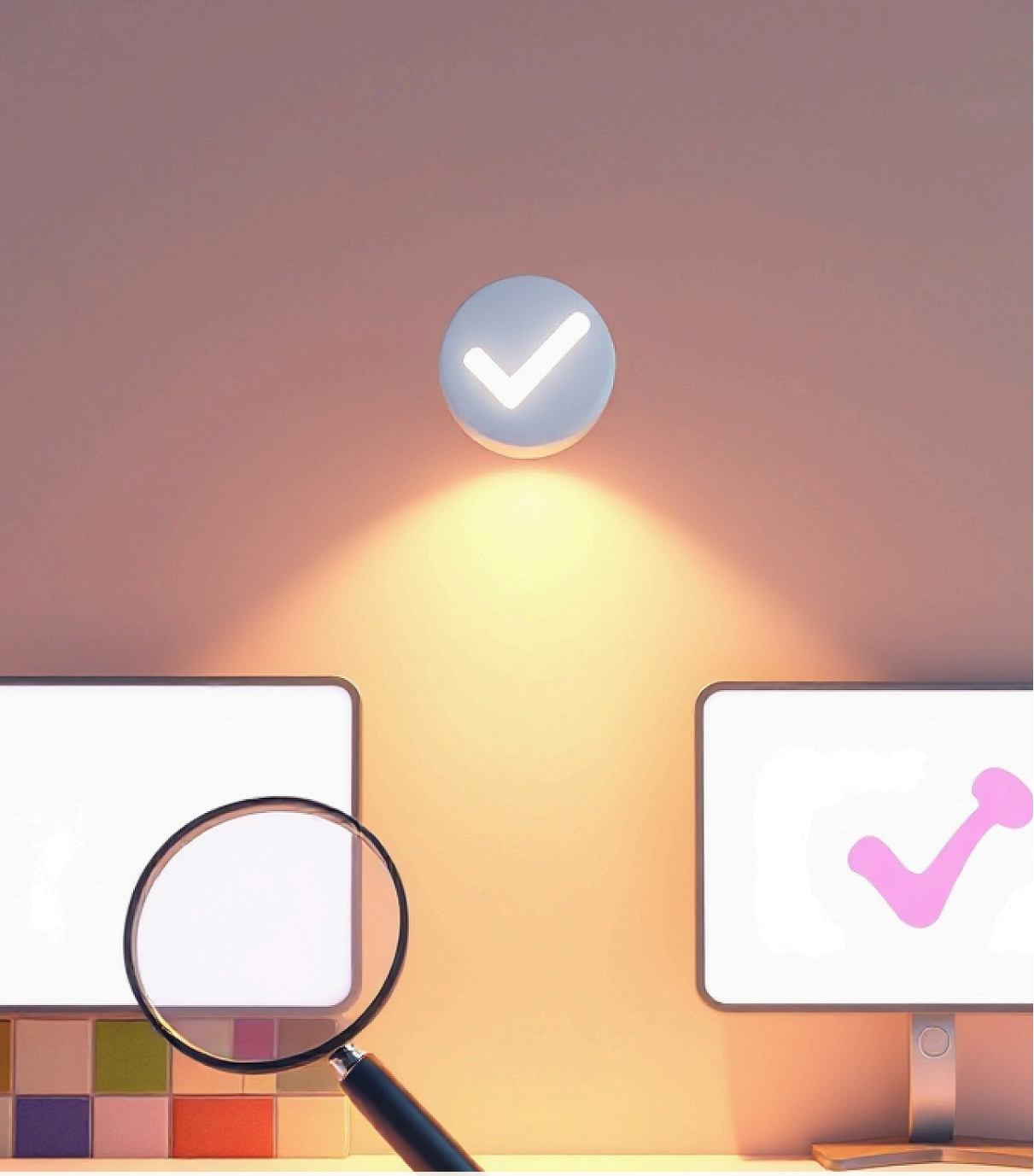
Kaynağın güncelliği ve yanıtın uygunluğu iki farklı sorudur. İyi bir yanıtın iyi kaynaklar anlamına geldiğini varsaymak yerine bunları tek tek değerlendirirsin. Önce kaynakların güncel olup olmadığını sor. Sonra yanıtın bu kaynaklarla örtüşüp örtüşmediğini sor. Güncel bir kaynak yine de yanlış okunabilir ve örtüşen bir yanıt yine de eski kaynaklara dayanabilir. Her birini ayrı ayrı denetle.

Yaygın bir hata, akıcı bir üretilmiş yanıtı otomatik olarak doğru saymaktır. Akıcı yazım, yanıtın gerçek kaynaklarla örtüştüğünün kanıtı değildir. Üretilen metin, yanlış veya desteksizken kendinden emin gelebilir. İyi dilbilgisinin seni ikna etmesine izin verme. Her üretilmiş yanıta kabul edilecek bir olgu değil, doğrulanacak bir iddia olarak yaklaş.

Bir başka yaygın hata, bir aracın sağladığı bağlantıları yok saymaktır. Yazılı yanıtta durmak yerine kaynakları aç ve denetle. Bağlantılar, doğrulayabilmen için oradadır. Onları atlamak, yanıtın dayanaklı olduğunu hiçbir zaman doğrulamadığın anlamına gelir. Yanıt eksiksiz ve ikna edici görünse bile kaynakları açmayı alışkanlık haline getir.

Arama motoru kaynakları bulur ve sıralar; üretken yapay zekâ bağlamdan yeni bir yanıt oluşturur; bazı araçlar ikisini de yapar. Kaynağın güncelliğini ve yanıtın kaynaklarıyla örtüşüp örtüşmediğini ayrı ayrı denetlemeyi unutma. Bulmak oluşturmak değildir ve bağlantı listesi yazılı bir yanıt değildir. Bu ayrımları, her iki tür aracı kullandığında da aklında tut.